

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 46

гр. София, 04.07.2022 г.

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в закрито заседание на четвърти юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: полк. РУМЕН ЛЮБ. ПЕТКОВ

Членове: полк.ЛИДИЯ П. ЕВЛОГИЕВА
майор ДАНИЕЛ АТ. ЛУКОВ

като разгледа докладваното от полк.ЛИДИЯ П. ЕВЛОГИЕВА Въззивно частно наказателно дело № 20226000600041 по описа за 2022 година

образувано по частен протест от капитан Христо Анчев –военно-окръжен прокурор на Военно-окръжна прокуратура – Пловдив, срещу протоколно определение 91 от 23.05.2022 г. по НОХД № 15/2022 г. по описа на Военен съд - Пловдив.

Производството е по реда на чл. 345, ал. 1, вр. чл. 249, ал. 3 НПК.

За да се произнесе, настоящият въззивен състав съобрази следното:

На 24.02.2022 г. във Военен съд – Пловдив е образувано НОХД № 15/2021 г. по описа на съда по внесен от Военно-окръжна прокуратура - Пловдив обвинителен акт срещу редник М. ИВ. М. от в.ф. № – гр. А. и гр.л. Хр. Ил. Ил. за това, че на 25.02.2018 г., около 21.50 часа в град П., обл. П. на кръстовището на бул. „Д.“ с ул. „.....“, по хулигански подбуди в съучастие и с други неустановени по делото лица, всички като съизвършители, причинили две средни телесни повреди на ц.л. С.Г. Д. от град П. – нараняване с което прониква в черепната кухня, изразила се в линейно счупване на черепния покрив, счупване на основата на черепа и наличие на въздух в черепната кухня, като и разстройство неопасно за здравето, изразила се в малък кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка – престъпление по чл. 131, ал.1, т.12 пр. 2-ро, вр. чл. 129, ал.1, вр. чл. 20, ал.2 от НК.

Предмет на въззивното производство по делото е протестирано протоколно определение от разпоредително заседание, проведено на 23.05.2022 г. (протокол № 91/23.05.2022 г.) по НОХД № 15/2022 г. по описа на Военен съд – Пловдив, с което е прекратено съдебното производство по делото и същото е върнато на Военно-окръжна прокуратура - Пловдив за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения на процесуалните правила, като съдът е указал на прокурора да изложи обстоятелства, които да свържат престъпната дейност на редник М. с военни

въпроси, имущество на армията, или дисциплинарни нарушения, или да изпрати всички материали на общата прокуратура за внасяне на един обвинителен акт срещу двамата обвиняеми, поради наличие на свързани факти.

В мотивната част на атакуваното определение първоинстанционният съд е приел, че с решение на ЕСПЧ, постановено по делото „Мустафа срещу България“ е установено нарушение на чл.6, пар. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС) по отношение на компетентността на военните съдилища в Република България да съдят цивилни граждански лица единство поради това, че престъплението е извършено в съучастие с военнослужещ, без да е свързано с дейността на въоръжените сили. Мотивирал е определението си с изпълнение на указанията на решение № 2/14.02.2022 г.по к.н.д. № 997/2021 г. по описа на Върховния касационен съд, НК, I I н.о., съгласно което съдебното производство по делото следва да бъде прекратено и върнато на Военно-окръжна прокуратура – Пловдив, като прокурорът от своя страна, следва да реши дали да изпрати всички материали на общата прокуратура за внасяне на един обвинителен акт срещу двамата подсъдими, поради наличие на свързани факти, или да упражни правомощията си по чл. 216, ал.1 от НПК. Основният съд е посочил, че следва да бъде изложена оценка на отделни обстоятелства, освен факта, че един от обвиняемите е бил военнослужещ към момента на извършеното деяние и дали в този конкретен случай престъпната дейтелност е свързана с работата му в армията, военната дисциплина или военното имущество.

Частният протест срещу атакуваното протоколно определение е процесуално допустим. Подадено е от процесуално легитимирани субект срещу първоинстанционен съдебен акт, подлежащ на въззивен контрол, в установения от закона 7-дневен срок.

В него се твърди, че атакуваното определение е неправилно и незаконосъобразно. Посочва се, че редакцията на чл. 396, ал.2 от НПК не е претърпяла законодателна промяна, а атакуваното определение не е съобразено с Тълкувателно решение № 60/78 г. по н.д. 56/77 г. на ВС. При съучастие или съпричинителство между граждански лица и лицата изброени в чл. 388, ал.1 НПК (сега отм.), респ. чл. 396 НПК в актуалната си редакция, делата са подсъдни на военните съдилища, независимо каква е относителната тежест на деянието, извършено от военнослужещия и приравнения на него, дали той е извършител, подбудител или помагач, дали деянията са единни, продължени или продължавани, умишлени или непредпазливи. Възпроизведени от прокурора са мотивите на посоченото по-горе тълкувателно решение, съгласно които в случаите на съучастие и съпричинителство с граждански лица, връзката между деянията на отделните участници в престъплението изключва общата подсъдност и предава за разглеждане от военните съдилища по правилата на специалната подсъдност и деянията на отделните участници в престъплението изключва общата

подсъдност и предава за разглеждане от военните съдилища по правилата на специалната подсъдност и деянията на гражданските лица. Представителят на държавното обвинение излага аргументи за това, че хипотезата за разделяне на делата е недопустима, когато гражданските лица преди съучастници на лицата по чл. 388, ал.1 от НПК (отм.), сега чл. 396 от НПК, като е възможна само по изключение – в случаите на продължавани престъпления, в които са участвали и граждански лица, които имат пряко съучастие със субектите по чл. 396 от НПК и когато решаващия орган прецени дали то няма да затрудни разкриването на обективната истина. Анализира мотивите на решението „Мустафа срещу България“ като счита, че военното правораздаване осигурява гаранциите по чл.6, ал.1 от ЕКЗПЧОС и разпоредбата на чл. 396, ал.2 от НПК не е в противоречие с международен договор, по който Република България е страна.

Иска се отмяна на определението и продължаване на съдопроизводствените действия от първоинстанционния съд.

Частният протест е връчен на страните, в изпълнение на разпореждане № 33/30.05.2022 г. по НОХД № 15/2022 г. по описа на ВС – Пловдив, като в указания 7-дневен срок страните не са депозирали писмени становища.

След като обсъди изложените в частния протест доводи, съдържанието на обвинителния акт, мотивите на атакувания съдебен акт и събраните по делото доказателства, настоящият въззивен състав намира протеста за неоснователен.

Отстранимите съществени нарушения на процесуалните правила, допуснати по време на досъдебното производство са дефинирани в разпоредбата на чл. 249, ал. 4 НПК, при чието приемане законодателят се е ръководил от постановките на Тълкувателно решение № 2/07.10.2002 г. по н.д. № 2/2002 г., ОСНК на Върховния касационен съд. Независимо, че то е прието при действието на отменения НПК (обн. ДВ, бр. 89/1974 г., отм. ДВ, бр. 86/2005 г.), към настоящия момент съдържащите се в него принципни постановки не са изгубили своето значение поради идентичността в съдържанието на разпоредбите на чл. 235, ал. 2 НПК (отм.) и чл. 246, ал. 2 от сега действащия НПК, което изрично е посочено и в Тълкувателно решение № 6/19.02.2018 г. ОСНК ВКС. С т. 4.2 на Тълкувателно решение № 2/2002 г., ОСНК на ВКС е прието, че чрез обвинителния акт обвинението следва да се формулира така, че да определи предмета на доказване от гледна точка на извършеното престъпление и участието на обвиняемия в него и по този начин се поставят основните рамки на процеса на доказване и осъществяване правото на защита. Винаги, когато се преценява обстоятелствената част на обвинителния акт, трябва да се установи дали непълнотите и неяснотите в него се отнасят до съставомерните признаци на деянието и участието на обвиняемия в него и при преценка дали на досъдебното производство са допуснати съществени и отстраними нарушения на процесуалните правила по смисъла на чл. 248, ал. 1, т. 3 НПК да се съблюдава редакцията на чл. 249, ал.

4, т. 1 НПК.

Правилно първоинстанционният съд е посочил, че прокурорът следва да извърши преценка дали е налице основание за изпращане на делото на прокурор от общата прокуратура. Това е така, защото тези правомощия са единствено в компетенциите на държавното обвинение и то когато наказателното производство е в досъдебната, а не в съдебната му фаза. Относно преценката на прокурора за евентуално приложение на чл. 216 от НПК за отделяне на материалите отнасящи се до обвинението срещу цивилното лице и последващото им изпращане на прокурор от местно компетентна по общите правила прокуратура за упражняване на правомощия по чл. 242 – 246 от НПК е въпрос изцяло от компетентността на ВОП – Пловдив, включително и преценка по отношение наличието на свързани факти. Отстраняването на посочените от първоинстанционния съд нарушения следва да бъде извършено по правилата на Наказателно-процесуалния кодекс.

В този смисъл е постановеното по настоящето дело решение № 2/14.02.2022 г. по н.д. 997/2021 г. на ВКС, II н.о.

Безспорно Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон, приет от Народното събрание на 31.07.1992 г., обн. ДВ, бр. 66 от 1992 г. в сила за Република България от 7.09.1992 г., допълнена с Протокол № 2 от 06.05.1963 г., изменена с Протокол № 3 от 06.05.1963 г., Протокол № 5 от 20.01.1966 г., Протокол № 8 от 19.03.1985 г., обн. ДВ. бр.80 от 2.10.1992г., изм. ДВ. бр.137 от 20.11.1998 г., попр. ДВ. бр.97 от 9.11.1999г., изм. ДВ. бр.38 от 21.05 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.) е част от вътрешното право и има пряко приложение по аргумент на чл. 5, ал.4 от Конституцията на Република България. Тълкувателното действие на решенията на Европейския съд по правата на човека също е пряко, защото се ползва при прилагането на КЗПЧОС.

В разпоредбата на чл. 246, ал. 2 НПК законодателят е указал какво следва да е съдържанието на обстоятелствената на обвинителния акт – извършеното от обвиняемия престъпление, времето, начина и мястото на извършването му, пострадалото лице, размерът на вредите, пълни данни за личността на обвиняемия. Същевременно нормата на чл. 396, ал.2 НПК предвижда извънредна компетентност на военните съдилища по отношение на дела за престъпления, извършени от граждански лица, съвместно посочени с тези по ал.1 на същия текст. В настоящия казус повдигнатото от ВОП – Пловдив обвинение срещу подсъдимия гражданското лице Хр. Ил. Ил. е за извършено престъпление по чл. 131, т.12, вр. чл. 129, вр. чл. 20, ал.2 от НК, а именно причиняване на телесна повреда по хулигански подбуди в съучастие с подсъдимия редник М. ИВ. М.. Спрямо предадения на съд военнослужещ редник М. също следва да бъдат изложени обстоятелства, които да свържат престъпната му дейтелност с работата му в армията, имущество на армията или дисциплинарни нарушения. В същия смисъл е и друго решение № 27/21.12.2020 г. по н.д. № 336/2020 г. на ВКС, III н.о.

След решението на Европейския съд по правата на човека, постановено по делото „Мустафа срещу България“, станало окончателно на 28.02.2020 г., законодателно регламентираната специалната подсъдност на военните съдилища поставя завишени изисквания към съда, когато се предават за съдене цивилни лица извършили престъпления в съучастие с военнослужещи. Това изисква за всеки отделен случай подсъдността на делото да бъде внимателно преценявана въз основа на конкретни и убедителни причини като бъдат посочени обстоятелства, които да обосновават предаването на цивилно лице за съдене от военен съд, за да бъде защитено правото по чл. 6, пар.1 от КЗПЧОС, а именно делото да бъде разгледано от независим и безпристрастен съд.

Като е стигнал до същите изводи, първоинстанционният съд е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт, който следва да се потвърди, поради което и на основание чл. 345, ал. 1, вр. чл. 249, ал. 3 НПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение 91/23.05.2022 г. по НОХД № 15/2022 г. по описа на Военен съд – Пловдив .

Определението не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____